(इंग्रजी टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

मुंबई न्यायमंडळाच्या उच्च न्यायालयात

औरंगाबाद खंडपीठ, औरंगाबाद

रिट याचिका क्रमांक ७६३२/२०२०

डॉ. वेंकटराव बापुराव टाक,

वयः ७७ वर्षे, व्यवसाय: निवृत्तीवेतनधारक,

रा. ४१, वैभव नगर,

करेगाव नाका रोड, परभणी,

ता. आणि जि. परभणी **......**याचिकाकर्ता

विरुद्ध

१. मार्फत- कुलसचिव,

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी.

२. मार्फत- महासंचालक,

महाराष्ट्र कृषि शिक्षण आणि संशोधन परिषद,

१३२/ब, भांबुर्डा, भोसले नगर, पुणे-४११ ००७.

.......उत्तरार्थी

याचिकाकर्त्यांचे वकील श्री पी.जी. रोडगे यांच्यावतीने उपस्थित श्री. के.पी. रोडगे.

उत्तरार्थी क्रमांक १ करिता उपस्थित वकील: श्री. एम. एन. नावंदर,

उत्तरार्थी क्रमांक २ करिता उपस्थित वकील: श्री. एस. के. कदम.

न्यायवृंद :न्यायमूर्ती रवींद्र व्हि. घुगे आणि न्यायमूर्ती एस. जी. मेहरे.

दिनांकः २ ऑगस्ट २०२१

मौखिक न्यायनिर्णय : (द्वारा: न्यायमूर्ती रवींद्र व्हि. घुगे)

१. न्यादेश. न्यादेश त्वरित परत करण्यायोग्य केला गेला आणि शेवटी पक्षांच्या संमतीने म्हणणे ऐकले.

२. याचिकाकर्ते हे कृषि विभागाच्या अखत्यारीत येणाऱ्या विषयातील डॉक्टरेट ऑफ द फिलॉसॉफी (विद्यावाचस्पती) (पीएच.डी.) आहेत. २००१ मध्ये सेवानिवृत्त होईपर्यंत ते सहयोगी प्राध्यापक म्हणून कार्यरत होते. वादाच्या आधीच्या फेरीत, रिट याचिका क्रमांक १२७८४/२०१८ मध्ये, या न्यायालयाने असा निष्कर्ष काढला की त्यांनी १० वर्षे सहयोगी प्राध्यापक म्हणून स्थानापन्न सेवा दिली असल्याने, दिनांक १४/११/१९९१ च्या आदेशानुसार त्यांची तात्पुरती नियुक्ती करण्यात आली असली तरी, त्यांना सहयोगी प्राध्यापक म्हणून मानले गेले. त्यानंतर ते स्थानापन्न सहयोगी प्राध्यापक म्हणून निवृत्त झाले आहेत. या न्यायालयाने असा निष्कर्ष काढला की ते सेवांतर्गत प्रगती योजना (कॅस) लाभांसाठी विचारात घेण्यास पात्र असतील.

३. या याचिकेत उपस्थित केलेला मुद्दा असा आहे की, याचिकाकर्त्याने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने विहित केलेल्या गरजा पूर्ण केल्या आहेत जेणेकरून तो सेवांतर्गत प्रगती योजना (कॅस) साठी पात्र ठरेल. पुढे असा युक्तिवाद केला जातो की विद्यापीठ अनुदान आयोगाने सेवांतर्गत प्रगती योजना (कॅस) अंतर्गत दिनांक २१/०२/२००२च्या संप्रेषणाच्या माध्यमातून त्याच्या आवश्यकतांमध्ये सुधारणा केली आणि तेच याचिकाकर्त्याला लागू होईल.

४. याचिकाकर्त्याच्या वरील युक्तिवादाची दखल या कारणासाठी घेतली जाऊ शकत नाही की जर त्याला दिनांक २१/०२/२००२ च्या सुधारित निकषांपूर्वी लागू असलेल्या निकषांच्या प्रकाशात सेवांतर्गत प्रगती योजना (कॅस) च्या लाभांसाठी विचार न केल्यामुळे कोणतीही कायदेशीर इजा झाली असती, तर त्याने या न्यायालयात धाव घेतली असती. जुन्या निकषांनुसार तो सेवांतर्गत प्रगती योजना (कॅस) ला पात्र असल्याचा दावा केल्यानंतर २४ वर्षांनी आम्ही या याचिकेवर सुनावणी घेऊ शकत नाही.

५. याचिकाकर्त्याच्या निवेदनाचा दुसरा भाग असा आहे की, जरी दिनांक २१/०२/२००२ रोजी सादर केलेल्या सुधारित सेवांतर्गत प्रगती योजना (कॅस) निकषांचा विचार करायचा असला, तरी याचिकाकर्त्याकडे असंख्य संशोधन प्रकाशने आहेत आणि त्यापैकी दोन पुस्तके मुलाखतीपूर्वी मूल्यांकन/मूल्यमापनासाठी सादर केली जाऊ शकतात.

६. सेवांतर्गत प्रगती योजना (कॅस) च्या निकषांमधून उद्भवलेल्या सध्याच्या प्रकरणाला लागू असलेल्या संबंधित कलमे खालीलप्रमाणे आहेतः

> अ) हे की, किमान पाच संशोधन प्रकाशने, ज्यापैकी दोन पुस्तके मुलाखतीपूर्वी मूल्यांकन/मूल्यमा पनासाठी सादर केली जाऊ शकतात;
>
> ब) हे की, विद्यापीठाने असे उमेदवार ज्यांच्या संशोधन प्रकाशने/पुस्तकांवर तज्ज्ञांकडून किमान तीन सकारात्मक शिफारसी मिळवून उत्तीर्ण झालेले आहेत त्यांच्यासाठीच सेवांतर्गत प्रगती योजना (कॅस) अंतर्गत पदोन्नतीसाठी मुलाखती घेण्याची अनुमती देण्यात यावी.

७. संशोधन कार्याचे मूल्यांकन प्रख्यात तज्ञांच्या पॅनेलद्वारे केले जाणार होते यात कोणताही वाद नाही. पात्र उमेदवारांच्या मुलाखतीही तीन तज्ज्ञांकडून घेतल्या जाणार होत्या.प्रकाशनांच्या गुणवत्तेचे मूल्यांकन करण्यासाठी एक समिती स्थापन करण्यात आली आणि याचिकाकर्त्याप्रमाणे निवृत्त व्यक्तीदेखील सेवांतर्गत प्रगती योजना (कॅस) लाभांसाठी विचार करण्यास पात्र होती.

८. याचिकाकर्त्याने केलेले संशोधन कार्य आणि त्यांनी संबंधित समितीसमोर ठेवलेली प्रकाशने आमच्यासमोर ठेवली नाहीत, असे आम्हाला याचिकेवरील निवेदनातून आढळून आले आहे. तरीसुद्धा, आम्ही याचिकाकर्त्याला त्याच्या सर्वोत्तम पाच संशोधन लेखांचे संकलन आमच्यासमोर ठेवण्याची परवानगी दिली. अशा सर्वोत्तम पाच संशोधन लेखांचे (२८ पाने) संकलन अभिलेखावर घेतले गेले आहे आणि ओळख पटविण्यासाठी एकत्रितपणे 'एक्स-१' म्हणून चिन्हांकित केले गेले आहे. याचिकाकर्त्याच्या विद्वान वकिलांनी असे सादर केले आहे की, अभिलेखावर ठेवलेले हे संशोधन लेख पुस्तके असू शकतात.

०९. याचिकाकर्ते क्रमांक ०२-मार्फत- महासंचालक, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण आणि संशोधन परिषदेच्या वतीने उपस्थित विद्वान वकील श्री. कदम यांनी असे सादर केले आहे की, घटनेच्या अनुच्छेद २२६ अंतर्गत त्यांच्या असाधारण अधिकारक्षेत्राचा वापर करताना या न्यायालयाच्या न्यायिक पुनर्विलोकनाची व्याप्ती व्यापक आहे, परंतु मंडळ (पॅनेल) च्या विद्वान सदस्यांच्या विवेकबुद्धीवर प्रश्न उपस्थित करू शकतील इतके व्यापक नाही, जे संशोधक आहेत आणि ज्यांनी याचिकाकर्त्याने सादर केलेले काम आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे आहे

की नाही याचे मूल्यांकन केले आहे. बी. सी. मैलारप्पा उर्फ डॉ. चिक्कामैलारप्पा विरुद्ध डॉ. आर. वेंकटसुब्बय्या आणि इतर (२००८) १४ एस.सी.सी. ३०६, या प्रकरणातील माननीय सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयावर भर दिला आहे ज्यामध्ये या न्यायालयाने विद्वान मंडळ (पॅनेल) मधील सदस्यांची भूमिका घेऊ नये आणि याचिकाकर्त्याने केलेल्या कार्याचे पुनर्मूल्यांकन करू नये, जणू हे न्यायालय याचिकाकर्त्याने केलेले संशोधन आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे असल्याचे म्हटले जाऊ शकते की नाही याची पडताळणी करू शकते.

१०. आम्हाला यात काही शंका नाही की, आम्ही कृषि क्षेत्रातील संशोधक किंवा प्रख्यात शास्त्रज्ञांचे कौशल्य आणि ज्ञान असल्याचे भासवू शकत नाही, जेणेकरून आम्ही निवड समितीमध्ये प्रवेश करू शकू आणि याचिकाकर्त्याने सादर केलेल्या संशोधन कार्याचे पुनर्मूल्यांकन करू शकू. याचिकाकर्त्याने केलेल्या संशोधन कार्याचे विद्वान सदस्यांनी योग्य मूल्यमापन केले आहे की नाही हे शोधण्यासाठी आम्ही निवड प्रक्रियेची माहिती मागवण्याचा प्रयत्न करणार नाही. तरीसुद्धा, याचिकाकर्त्याने आमच्यासमोर सादर केलेल्या 'एक्स-१ मधील सर्वोत्तम पाच संशोधन लेखांवर एक नजर टाकल्यास असे सूचित होते की, याचिकाकर्त्याने 'Study of Marketable Surplus of Pulses in Parbhani District' या विषयावर एक सहा पानांचा लेख सादर केला आहे, एक संशोधन लेख Districtwise Development of Sugarcane in Maharashtra' याच्याशी संबंधित सात पानांचा आहे आणि दुसरा संशोधन लेख चार पानांचा आहे, जो 'Area and Productivity of Crops in Marathwada Division' यांच्याशी संबंधित आहे. आणखी दोन संशोधन

लेख जे तीन पानांचे आहेत ते 'Evaluation of some of the Principles of Co-operation' आणि 'irrigation Development in Marathwada Division' या विषयांशी संबंधित आहे. हे लेख पूर्वीच्या मराठवाडा कृषी विद्यापीठाच्या (सध्याचे वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी) काही बुलेटिनमध्ये प्रकाशित झाले आहेत. यापैकी कोणतेही लेख राष्ट्रीय ख्यातीच्या नियतकालिकात किंवा कोणत्याही आंतरराष्ट्रीय नियतकालिकात प्रकाशित झाल्याचे आम्हाला आढळले नाही. असे असले तरी, याचिकाकर्त्याने केलेल्या संशोधन कार्याच्या गुणवत्तेचे मूल्यांकन करण्यासाठी आमच्याकडे कौशल्य नसल्यामुळे आम्ही या लेखांच्या गुणवत्तेबाबत भाष्य करत नाही.

११. बी. सी. मैलाराप्पा उर्फ डॉ. चिक्कामैलाराप्पा विरुद्ध डॉ. आर. वेंकटसुब्बय्या आणि इतर (उपरोक्त) प्रकरणात, माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने परिच्छेद क्रमांक २० मध्ये खालील प्रमाणे अधिनिर्णित केले आहेः

> "२०. आता आपण पक्षांच्या विद्वान वकिलांनी उपस्थित केलेल्या प्रश्नावर चर्चा करूया. यापूर्वी येथे उद्धृत केल्याप्रमाणे, विद्यापीठाच्या समाजशास्त्र विभागात प्राध्यापक पदाच्या निवडीसाठी, पदव्युत्तर पदवीस शिकविण्याचा १० वर्षांचा अनुभव आणि/किंवा विद्यापीठातील संशोधनाचा अनुभव आवश्यक होता. या बाबत कुठलाही वाद नाही की, अपीलकर्त्याने व्याख्याता म्हणून ९ वर्षे सेवा केली होती आणि ५ वर्षे संशोधन कार्य केले होते. त्यामुळे विद्यापीठातील संशोधनात पदव्युत्तर पदवीस अध्यापनाचा १० वर्षांचा अनुभव असल्याबाबत त्यांनी पूर्तता केली आहे या बाबत कुठलाही वाद नाही. याबाबत कुठलाही वाद नाही की, विद्यापीठाच्या नियुक्ती मंडळात, प्रमुख म्हणून तज्ञ शिक्षणतज्ज्ञ असलेल्या व्यक्तींचा समावेश होता आणि या विभागातील प्राध्यापक पदावर नियुक्तीसाठी

> आवश्यक असलेल्या अनुभवाची छाननी केल्यानंतर, अपीलकर्ता अशा नियुक्तीसाठी पात्र असल्याचे आढळून आले. तज्ञ संस्थेच्या नियुक्ती मंडळाने इतरांसमवेत त्यांची मुलाखत घेतली आणि ते नियुक्तीसाठी पात्र असल्याचे आढळून आले.विद्यापीठाच्या मंडळाने ज्यात शैक्षणिक तज्ञांचाही समावेश होता, अपीलकर्त्याची प्राध्यापक म्हणून नियुक्ती करण्यास मान्यता देणारा ठराव मंजूर केला होता. अपीलकर्त्याच्या या नियुक्तीला दोन कारणांनी आव्हान देण्यात आले होते."

१२. त्याच न्यायनिर्णयात, माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने परिच्छेद क्रमांक २४ मध्ये असे निरीक्षण नोंदवले आहे की, विद्यापीठातील शिक्षकांच्या नियुक्तीसाठी तयार केलेल्या मंडळात उक्त क्षेत्रातील तज्ञ असतात आणि अपीलकर्त्याची उमेदवारी आणि व्याख्याता म्हणून त्याच्या अनुभवाचे मूल्यांकन केवळ अशा तज्ञांच्या समितीद्वारे केले जाऊ शकते. तज्ञांच्या समितीने उमेदवार (अपीलकर्ता बी. सी. मैलारप्पा) यांची निवड केल्यानंतर, उच्च न्यायालयाने तज्ज्ञ समितीने केलेल्या नियुक्तीवर आपल्या अधिकारक्षेत्राचा वापर करायला नको होता आणि त्याहीपेक्षा जास्त, जेव्हा उच्च न्यायालयाला तज्ञ समितीच्या सदस्यांच्या कोणत्याही दुर्भावना त्यांना लक्षात येऊ शकल्या नसत्या.

१३. प्रस्तूत प्रकरणात, जरी याचिकाकर्ते २००१ मध्ये निवृत्त झाले होते, तरी २०१९ मध्ये सेवांतर्गत प्रगती योजना (कॅस) चा लाभ प्रदान करण्यासाठी विचार केल्याबद्दल त्यांचे संशोधन लेख सादर करण्यासाठी त्यांना आमंत्रित करण्यात आले होते, जे त्यांच्या निवृत्तीच्या १८ वर्षांनंतर आहे. यावरून विद्यापीठाच्या कोणत्याही प्राधिकाऱ्यांच्या मनात पक्षपात

नसल्याचे स्पष्ट होते. त्यामुळे याचिकाकर्त्याचे हे असे प्रकरण नाही की, विद्यापीठातील काही प्राधिकाऱ्यांनी त्याच्या विरुद्ध पूर्वग्रहदूषित वागणूक दिली.

१४. विद्यापीठाने दिनांक ३१/०७/२०२१ रोजी प्रत्युत्तरात दाखल केलेल्या प्रतिज्ञापत्रात असे सूचित केले आहे की, उमेदवारांनी केलेल्या संशोधन कार्याचे मूल्यांकन करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या विशेष समितीने याचिकाकर्त्याला विचारात घेण्याची शिफारस केली नाही, कारण त्याने सादर केलेल्या पाच प्रकाशनांपैकी एकाचीही नोंद त्याच्या बायो-डेटा (Bio-data) मध्ये नव्हती. त्याचप्रमाणे, विद्यापीठाने याचिकाकर्त्याच्या प्रकरणाची शिफारस केली नाही कारण त्याच्या प्रकाशनांवरील टिप्पण्या आवश्यक मानकांनुसार नव्हत्या. उत्तरार्थी क्रमांक २ यांच्या अध्यक्षांनी त्यांच्या मूल्यांकन अहवालात असेही निरीक्षण नोंदवले आहे की, याचिकाकर्त्याला त्याच्या संशोधन प्रकाशनांचे मूल्यांकन करणाऱ्या आणि विद्यापीठ स्तरावर नकारात्मक टिप्पण्या देणाऱ्या तीन तज्ञ सदस्यांनी पात्र ठरवले नाही. अनेक उमेदवारांचे मूल्यमापन करण्यात आले आणि त्यापैकी अनेक जण अपात्र असल्याचे आढळून आले.

१५. बी. सी. मैलरप्पा उर्फ डॉ. चिक्कामैलरप्पा विरुद्ध डॉ. आर. वेंकटसुब्बय्या आणि इतर (उपरोक्त) प्रकरणातील परिच्छेद २७ आणि २८ मध्ये, माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने आपल्या आधीच्या न्यायनिर्णयावर भर दिला आहे आणि खालीलप्रमाणे नोंद घेतली आहेः

> २७. पुन्हा एम. व्ही. थिमय्या विरुद्ध केंद्रीय लोकसेवा आयोग या प्रकरणात, या न्यायालयाने स्पष्टपणे असे अधिनिर्णित केले आहे की तज्ञ संस्थेशी संबंधित कोणत्याही दुर्भावनापूर्णतेच्या अनुपस्थितीत,

अशी याचिका सहसा स्वारस्य असलेल्या पक्षाद्वारे (या प्रकरणात अयशस्वी उमेदवार) केली जाते आणि म्हणूनच, असे आरोप संशयाच्या पलीकडे सिद्ध केल्याशिवाय न्यायालयाने तज्ञ संस्थेच्या शिफारशीवर कोणताही निष्कर्ष काढू नये. याशिवाय, तज्ज्ञ मंडळाने केलेल्या आणि विद्यापीठ प्राधिकरणाने मंजूर केलेल्या निवडीला उत्तरार्थी क्रमांक १ आणि २ यांनी आव्हान दिले होते, जे अयशस्वी उमेदवार होते आणि समाजशास्त्र विभागात प्राध्यापक पदावर नियुक्तीसाठी त्यांची निवड केली गेली नव्हती.

२८. नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ मेंटल हेल्थ अँड न्यूरो सायन्सेस विरुद्ध डॉ. के. कल्याण रमण या प्रकरणात, या न्यायालयाने एखाद्या विशिष्ट पदावर उमेदवाराची निवड करण्याचा निर्णय घेण्यात तज्ज्ञ संस्थेच्या भूमिकेचा तपशीलवार विचार केला. अशा परिस्थिती, या न्यायालयाने उक्त निर्णयाच्या परिच्छेद ७, पृ. ४८४-८५ मध्ये खालीलप्रमाणे निरीक्षण नोंदवलेः "

७. ... सर्वप्रथम, हे लक्षात घेतले पाहिजे की निवड समितीचे कार्य न्यायिक किंवा अभिनिर्णयी नसते. ते पूर्णपणे प्रशासकीय आहे. निवड समितीने इतर उमेदवारांऐवजी डॉ. गौरी देवी यांना प्राधान्य देण्यासाठी काही कारणे द्यायला हवी होती, असे उच्च न्यायालय अधिनिर्णित करण्यात चुकलेले आहे. आवश्यक पात्रता असलेल्या उमेदवारांच्या मुलाखतीदरम्यान निर्धारित केलेल्या प्रतिस्पर्धी उमेदवारांच्या सापेक्ष गुणवत्तेच्या मूल्यांकनाद्वारे निवड केली गेली आहे. निवड समितीने कारणे नोंदवण्याची आवश्यकता असलेला कोणताही नियम किंवा नियमने आमच्या निदर्शनास आणून देण्यात आली नाही. अशा कोणत्याही कायदेशीर आवश्यकतेच्या अनुपस्थितीत कारणे नोंदविल्याशिवाय केलेल्या निवडीमध्ये दोष आढळू शकत नाही. तथापि, उच्च न्यायालयाने आपल्या युक्तिवादाच्या समर्थनार्थ भारतीय संघराज्य विरुद्ध मोहन लाई कपूर या प्रकरणामधील या न्यायालयाच्या निर्णयाचा संदर्भ दिला आहे. हा न्यायनिर्णय वैधानिक आवश्यकतेनुसार पुढे गेला. त्या प्रकरणात ज्या नियमने ५ (५) चा विचार करण्यात आला होता, त्यामध्ये निवड समितीने राज्य नागरी सेवेतील वरिष्ठ सदस्यास डावलण्याचे कारणे नोंदवणे आवश्यक होते.

> कपूर प्रकरणातील न्यायनिर्णय दिनांक २६/०९/१९७३ रोजी देण्यात आला होता. जून १९७७ मध्ये, राज्य नागरी सेवांच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यास निष्प्रभावित (डावलण्याची) कारणे नोंदविण्याची आवश्यकता काढून टाकण्यासाठी नियमने ५ (५) मध्ये सुधारणा करण्यात आली. त्यामुळे, प्रशासकीय निर्णयासाठी कारणे तयार केली जावीत या प्रस्तावाचे प्राधिकार म्हणून कपूर प्रकरणाचा अर्थ लावला जाऊ शकत नाही. आपल्या निर्णयाच्या समर्थनार्थ कारणे नोंदवण्याचे कोणतेही कायदेशीर बंधन प्रशासकीय प्राधिकरणावर नाही.खरे तर, नैसर्गिक न्यायाच्या तत्त्वांमध्येही वैधानिक आवश्यकतेच्या अनुपस्थितीत एखाद्या व्यक्तीची निवड होण्याची किंवा न होण्याची कारणे नोंदवण्यासाठी प्रशासकीय प्राधिकरण किंवा निवड समिती किंवा परीक्षक यांची आवश्यकता नसते. हे तत्त्व या न्यायालयाने आर. एस. दास विरुद्ध भारतीय संघराज्य या प्रकरणात नमूद केले आहे, ज्यामध्ये कपूर प्रकरणाचा देखील भेद स्पष्ट करण्यात आला होता.

हे निरीक्षण लक्षात ठेऊन आणि प्रस्तूत प्रकरणाची तथ्ये आणि परिस्थिती विचारात घेऊन, आम्हाला असे आढळले आहे की, या प्रकरणात याबाबत कुठलाही वाद नव्हता की उमेदवारांच्या मुलाखतीदरम्यान निर्धारित केलेल्या प्रतिस्पर्धी उमेदवारांच्या सापेक्ष गुणवत्तेच्या मूल्यांकनाद्वारे निवड करण्यात आली होती आणि संबंधित उमेदवारांच्या अनुभवाची आणि सेवेची सखोल पडताळणी केल्यानंतर अपीलकर्त्याची उक्त विभागात प्राध्यापक पदासाठी निवड करण्यात आली."

१६. वरील बाबी लक्षात घेता, आम्हाला या याचिकेत कोणतेही गुण आढळत नाही.

त्यामुळे ते फेटाळण्यात येत आहे. न्यादेश विमुक्त करण्यात येत आहे

(न्यायमूर्ती एस. जी. मेहरे) **(न्यायमूर्ती रवींद्र व्हि. घुगे)**

****

<u>अस्वीकरण</u>

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल."

****